

Ojcowie

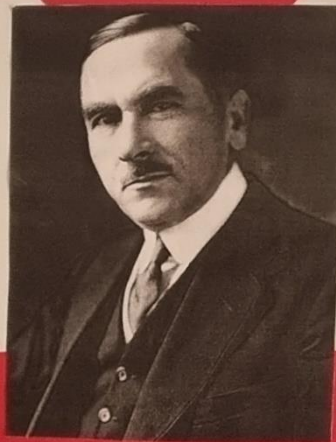
Niepodległości

JÓZEF PIŁSUDSKI

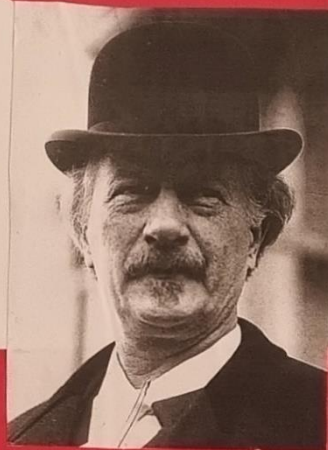
Józef Piłsudski (1867-1935), dowódca wojskowy, polityk, naczelnik państwa polskiego w latach 1918-1922 i naczelny wódz Armii Polskiej od 11 listopada 1918, pierwszy marszałek Polski od 1920; dwukrotny premier Polski (1926-1928 i 1930). Był jedną z największych postaci w tysiącletnich dziejach Polski. Jego zasługi dla odzyskania niepodległości są niepodważalne. Organizator polskiego czynu zbrojnego - legendarny komendant I Brygady Legionów, którą poprowadził ku Niepodległej, zwycięski wódz w wojnie 1920 r., główny architekt odbudowy państwa polskiego i jego siły zbrojnej, wielkiej klasy polityk i mąż stanu. Czyny i myśli Pierwszego Marszałka Polski wciąż dla wielu Jego potomnych stanowią wartość żywą, źródło siły, mądrości, patriotycznych postaw, wierności temu, co Polskę stanowi.

ROMAN DMOWSKI

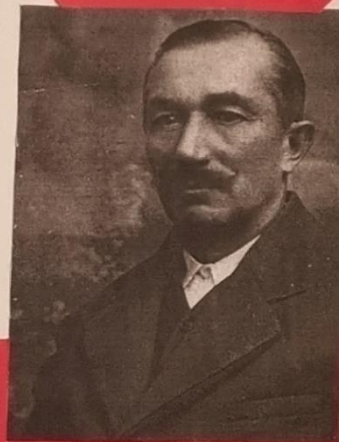
Roman Dmowski (1864-1939), mąż stanu, przywódca polityczny oraz sugestywny publicysta, w latach 1915-1919 zaś wytrwały i skuteczny dyplomata, pozostaje dzisiaj w cieniu swojego wielkiego rywala - Józefa Piłsudskiego. Przyczyn takiego stanu rzeczy jest kilka; opowieść o nich to zagadnienie odrębne - tu zacznijmy jeśli nie od najważniejszej, to pierwszej w ich ścieraniu. Dmowski przegrał z Piłsudskim walkę o władzę w odrodzonej Polsce. Zawążyła tu jego nieobecność w Ojczyźnie w kluczowych pierwszych miesiącach niepodległości, potem zaś - zbrojny zamach stanu Piłsudskiego (maj 1926 r.), w wyniku którego zwycięzca, oprócz nieograniczonej władzy, zyskał możliwość narzucenia własnej narracji o przeszłości, o odbudowie państwa i o położonych zasługach. Opowieść o Romanie Dmowskim jest inna i chyba trudniejsza w percepcji. Mowa w niej o trudnościach, barierach i paraliżujących przeszkodach.

IGNACY PADEREWSKI

Pierwszy raz w roli politycznej wystąpił 15 lipca 1910 podczas obchodów rocznicy bitwy grunwaldzkiej, stało się jasne, że mistrz pianina wybierze orientację antyemiecką. To zaś sposób naturalny zaprowadziło go, podobnie jak innego mistrza - Henryka Sienkiewicza - do współpracy z obozem Narodowej Demokracji. Od pierwszych chwil po wybuch wojny, Paderewski zaangażował się w propagowanie sprawy polskiej. To właśnie jemu obok Dmowskiego, przypisuje się główną zasługę w przeformowaniu o wskrzeszenie niepodległej Polski w orędiu prezydenta Wilsona. Dania rolę odegrał Paderewski w okresie 1918-1919. Jego osoba okazała się nieodzowną dla zażegnania poważnego kryzysu politycznego w 1918-1919. Powołany przez niego rząd, który rozpoczął swoje urzędowanie w dniu 26 stycznia 1919 r. był pierwszym rządem polskim uznanym zarówno w kraju, jak i za granicą. Na konferencji paryskiej wraz z Piłsudskim reprezentował interesy Polski.

WINCENTY WITOS

Wincenty Witos był "patriotą oddanym do końca" Polsce, nigdy się na nią nie obraził, choć jego życie nie było usłane różami. W 1918 roku współtworzył Polską Komisję Likwidacyjną, tymczasowy organ władzy polskiej w zaborze austriackim. Potem stanął na czele tej komisji. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości Witos i kierowany przez niego PSL "Piast" weszli do Sejmu. Wincenty Witos trzykrotnie był premierem II Rzeczypospolitej, przez wiele lat - liderem ruchu ludowego. W obliczu wojny polsko-bolszewickiej Witos w 1920 roku jako premier stanął na czele Rządu Obrony Narodowej, złożonego ze wszystkich sił parlamentarnych. Miał zachęcić chłopów do zaciągnięcia się do wojska, co mu się udało. Wincenty Witos walczył o odzyskanie niepodległości i zwycięstwa w 1920 r.; w tych ważnych dla Polski momentach Witos szczególnie ujawniał swoją odwagę, mądrość i patriotyzm - oświadczył w poniedziałek premier Mateusz Morawiecki. W poniedziałek przypada 145. rocznica urodzin Wincentego Witos, przywódcy ruchu ludowego, trzykrotnego premiera II RP.